

Lietuvos Keliautojų Sąjunga

ATASKAITA

Apie V-os sudėtingumo kategorijos kalnų turizmo žygį, praeitą Centriniam Tian-Šanyje Terskej-Alatau kalnyne 2010 metų liepos 25 – rugpjūčio 10 dienomis.

Penkių Viršūnių Žygis

Maršrutas:

Alp. stovykla „Karakol“ – radialinis led. Ontor – alp. stov. „Karakol“. Up. Keltor – led. Keltor – per. Turistov Tatariji (2A, 4280 m) – per. Odeskich Politechnikov (2B, 4400 m) – radialinis v. Lietuvos Tūkstantmečio (1B alp., 4690 m) ir v. Žalgiris (3A alp., 4745 m) – per. Karakoltor (2A, 4368 m) – led. R. Karakoltor – led. V. Karakoltor – per. Džigit (3A*, 4767 m) – radialinis v. Džigit (3A alp. 5070 m) – led. Ontor – led. Karakol – per. Džety-Oguz (2B, 4186 m) – per. Vasiljeva (2B, 4665 m) – per. V. Karakolo petys (3A*, 4989 m) – radialinis v. Karakol (4B alp., 5281 m) – per. VVU-400 (3A, 4800 m) – led. Ailanyš – up. Ailanyš – up. Arčalytor – per. Arčalytor šoninė (1B, 3881 m) – radialinis v. G. Akstino (2A alp., 4345 m) - per. Š. Arčalytor (2A, 4200 m)– led. Ontor – up. Karakol – alp. stov. „Karakol“.

Grupės vadovas: Donatas Zigmantas

El. paštas: donzigma@gmail.com

1. Grupės nariai

Dalyvis	Gim. data	Turistinis pasirengimas	Veidas
Donatas Zigmantas, vadovas	1974	2008 Kinijos Pamyras 5s.k., vadovo pavaduotojas 2005 Centrinis Tian-Šanis 5s.k., vadovas 2003 Kaukazas 6s.k., vadovas 2002 Centrinis Tian-Šanis 5s.k., vadovas	
Kristina Gaidelytė, maistininkė	1979	2006 Centrinis Pamyras 5s.k. 2005 Centrinis Tian-Šanis 5s.k. 2004 Pietvakarių Pamyras 5s.k. 2003 Kaukazas 3s.k. 2000 Altajus 3s.k.	
Juras Jorudas, pavaduotojas, navigatorius	1983	2008 Kinijos Pamyras 5s.k. 2006 Centrinis Pamyras 5s.k. 2004 Pietvakarių Pamyras 5s.k. 2003 Pamyro Alajus 4s.k.	
Irmantas Kašalynas, finansininkas, fotografas	1973	2009 Pamyro Alajus 4s.k., vadovas 2008 Pamyro Alajus 3s.k., vadovas 2004 Centrinis Tian-Šanis 3s.k., vadovas	
Šarūnas Oberauskas, medikas	1981	2008 Kinijos Pamyras 5s.k. 2006 Centrinis Pamyras 5s.k. 2005 Centrinis Tian-Šanis 5s.k. 2004 Centrinis Tian-Šanis 4s.k. 2003 Kaukazas 3s.k.	

Visi dalyviai praėjo visą žygį.

2. Žygio rajonas

2.1 Trumpa rajono charakteristika

Kalnų keliautojų ir įkopėjų labai mėgstamas Terskej-Alatau kalnagūbris driekiasi Tian-Šanio kalnuose. Rajono populiarumą labai stipriai įtakoja faktas, kad jis yra lengvai pasiekiamas. Iš Karakolo miesto iki Karakolo alpinistų stovyklos per porą valandų galima atvažiuoti gero pravažumo automobiliu. Karakolo alpinistų stovykla yra išvysčiusi gan gerą infrastruktūrą ir tai dar labiau padidina regiono populiarumą. Deja, šiemet Kirgizijoje vyko perversmas ir vasaros pradžioje pietinėje šalies dalyje praužė neramumai. Todėl šiemet Terskej-Alatau kalnagūbris susilaukė itin mažai kalnų keliautojų bei įkopėjų. Viso žygio metu sutikome tik dvi grupes, iš kurių viena buvo mūsų draugai iš VUŽK klubo, su kuriais susitikti ir planavome.

Iš rytų į vakarus nusidriekęs Terskej-Alatau kalnagūbris yra šiaurės rytinėje Kirgizijos dalyje, į pietryčius nuo milžiniško Isyk-Kulio ežero. Šio ežero suformuotas klimatas nulemia didelį kritulių kiekį kalnuose. Būtent didelis kritulių kiekis suformavo dabartinį kalnų kraštovaizdį – vešlią augmeniją slėniuose ir didelius ledynus viršūnėse. Vidutinis kalnagūbrio aukštis 4500 m, dauguma perėjų yra 3600-4500 m aukštyje.

2.2 Transportas, organizacija ir užmetimas

Iš Vilniaus nuskridome į Biškeką per Rygą.

Iš Karakolo miestelio į Karakolo slėnį Centriniam Tian-Šanyje ir atgal nuvažiuojame turistinėje firmoje Alp-Tur-Issyk-Kul nusamdytu UAZ-469 automobiliu. Leidimų į pasienio zoną šiam rajonui jau nebereikia, kaip nebereikia ir Kirgizijos vizų registracijos. Teko susimokėti nacionalinio parko mokestį prieš įvažiuojant į Karakolo slėnį pasieniečių poste. Chanino firmoje išsinuomojome ir palydovinio ryšio telefoną.

Firmos koordinatės:

Турфирма "Альп-Тур-Иссык-Куль" khanin@infotel.kg (Игорь Ханин Викторович), Тел.: +996 3922 20548, Факс.: +996 3922 50163. Кыргызская Республика, Иссык-Кульская обл., г. Каракол 722360, Кирпичный завод д.61-1.

Žygio maršrutas buvo sudalintas į du ratus. Antrai žygio daliai, septynioms dienoms, užmetimą nunešėme per pirmą žygio dieną iš alpinistinės stovyklos iki Ontor ledyno liežuvio galo.

3. Žygio duomenys

3.1 Žygio grafikas

Data	Žygio diena	Maršrutas	Aukščiai (m)	Aukščių kaita	Kilo-metrai	Etapo charakteristika	Oras
Liep. 23		Ryte automobiliu išvažiuojam iš Vilniaus į Rygą. Skrydis Ryga-Maskva-Biškeką.					
Liep. 24		Anksti ryte leidžiamės Biškeke. Automobiliu iki					

VILNIAUS UNIVERSITETO ŽYGEIVIŲ KLUBAS

SAULĖTEKIO AL. 31, VILNIUS. EL. PAŠTAS: INFO@VUZK.LT. WWW.VUZK.LT

Data	Žygio diena	Maršrutas	Aukščiai (m)	Aukščių kaita	Kilometrai	Etapo charakteristika	Oras
		Karakolo miesto ir Karakolo alpinistų stovyklos.	Nakvynė 2500 m				
Liep. 25	1	Nešame maisto užmetimą ant Ontor ledyno liežuvio	2500 m 3255 m 2500 m	+755 m -755 m	29 km	Taku palei upę	Po pietų lietus
Liep. 26	2	Prisitraukimas prie rytinio Keltor ledyno	2500 m 3330 m	+830 m	17,5 km	Taku palei upę ir žolėtais šlaitais	Po pietų lietus
Liep. 27	3	Perėja Turistov Tatariji (2A)	3330 m 4280 m 4005 m	+950 m -275 m	6,3 km	Morena, atviru ir vėliau uždaru ledynu. Kilome ryšiais, nusileidimui 2,5 virvių diulferio	Iš ryto saulėta, po pietų apsiniaukę ir snyguriuoja
Liep. 28	4	Perėja Odeskich Politechnikov (2B)	4005 m 4400 m 4350 m	+395 m -50 m	2,4 km	Gilaus sniego šlaitais, visą dieną ryšiais. Pusdienis poilsio	Iš ryto giedra, po pietų debesuota
Liep. 29	5	Radialinis įkopimas į Lietuvos Tūkstantmečio (1B alp.) ir Žalgirio (3A alp.) viršūnes	4350 m 4690 m 4745 m 4350 m	+395 m -395 m	4,5 km	Sniegas, ledas, visą dieną ryšiais, Žalgirio viršūnei 2 virvių turėklai	Debesuota
Liep. 30	6	Perėja Karakoltor (2A), nusileidimas rytiniu Karakoltor ledynu	4350 m 4368 m 3500 m	-850 m	7,5 km	Į perėją ir sileidžiantis sniegas, ryšiais. Po perėją uždaru, vėliau atviru ledynu, morena ir žolėtais šlaitais	Iš ryto giedra, po pietų apsiniaukę, vakare lietus
Liep. 31	7	Prisitraukimas prie Džigito perėjos per vakarinį Karakoltor ledyną	3500 m 4330 m	+830 m	6,5 km	Atviru, vėliau uždaru ledynu, ryšiais	Nuo pat ryto lyja, aukščiau sninga. Su trumpa pertrauka sninga iki vakaro
Rugpj. 1	8	Džigito perėja (3A*), radialinis įkopimas į Džigito viršūnę (3A alp.)	4330 m 4767 m 5072 m 4767 m	+740 m -305 m	2,5 km	Į perėją sniego šlaitais, truputis uolų, diulferis į kuluarą ir gilaus sniego laukai ant perėjos. Į viršūnę sniego – ledo šlaitais, kabinome 1-ą turėklą	Visą dieną giedra
Rugpj. 2	9	Nusileidimas nuo Džigito perėjos iki Ontoro ledyno apačios	4767 m 3230 m	-1537 m	7,3 km	Nusileidimui 13,5 virvių diulferio pagrinde sniegu- ledu. Apačioje – uždaru ledynu ryšiais ir atviru ledynu – bėgte	Visą dieną giedra
Rugpj. 3	10	Pakilimas Karakol ledynu, Džety-Oguz perėja (2B)	3230 m 4186 m 4065 m	+956 m -121 m	7,1 km	Prisitraukimas prie perėjos atviru ledynu, nuobirynu, kopimas į perėją uolomis – 6 virvės	Visą dieną giedra
Rugpj. 4	11	Perėjų Džety-Oguz – Vasiljeva (2B) traversas	4065 m 4665 m	+600 m	2,5 km	Visą dieną ėjimas mišria ketera - sniegas, uolos ledas, susirišus ryšiais. Kabinom 3 virves po 20m	Debesuota su pragiedruliais. Labai stiprus vėjas
Rugpj. 5	12	Perėja V. Karakolo pety (3A*), radialinis įkopimas į Karakolo viršūnę	4665 m 4853 m 5281 m 4853 m	+616 m -428 m	2,8 km	Pakilimas į perėją sniego šlaitu, susirišus ryšiais. Nuo perėjos į viršūnę mišria ketera. Pakabinom 2 virves. Nusileidimui 5 diulferio virvės	Iš ryto giedra ir vėjuota. Po pietų debesuota be vėjo

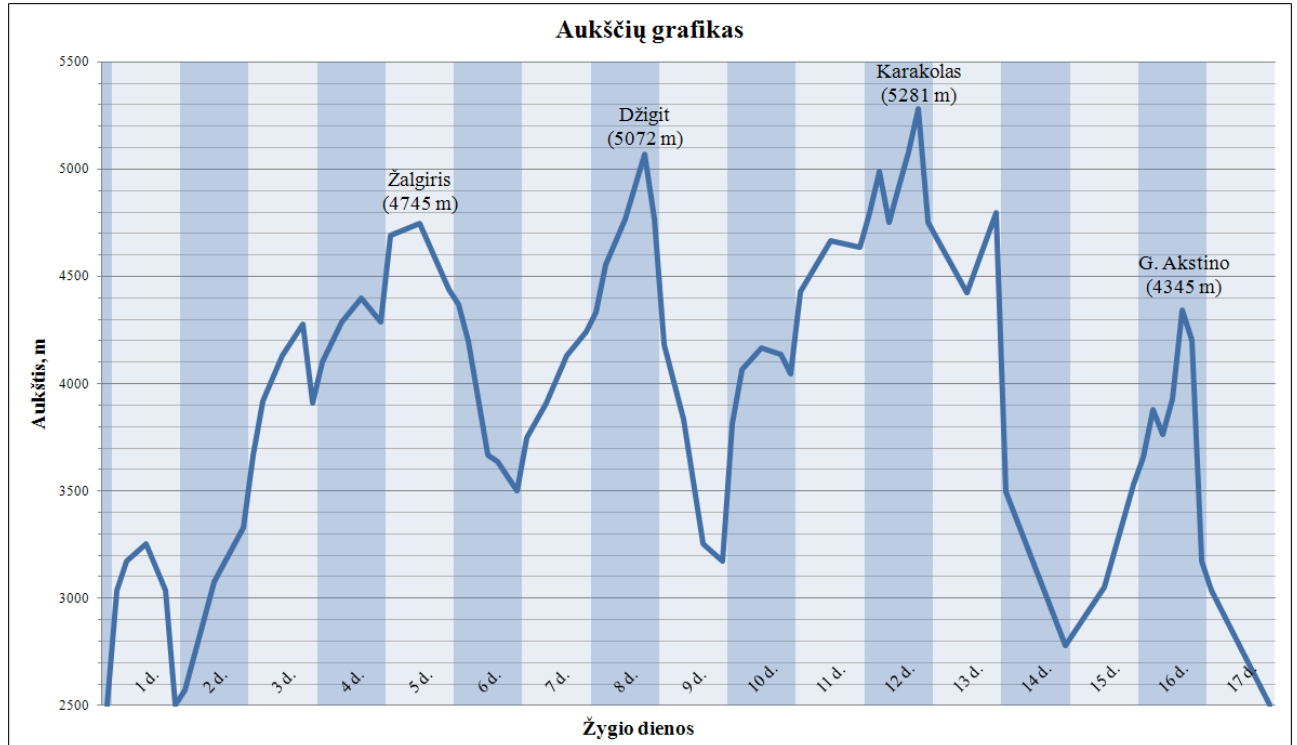
VILNIAUS UNIVERSITETO ŽYGEIVIŲ KLUBAS

SAULĖTEKIO AL. 31, VILNIUS. EL. PAŠTAS: INFO@VUZK.LT. WWW.VUZK.LT

Data	Žygio diena	Maršrutas	Aukščiai (m)	Aukščių kaita	Kilometrai	Etapo charakteristika	Oras
Rugpj. 6	13	Prisitraukimas prie Vilniaus Valstybinis Universitetas – 400 metų perėjos (3A), pusės dienos poilsis	4853 m 4780 m	-73 m	1,9 km	Uždaru ledynu, per gilų sniegą. 30 m turėklo virvė traversui ir 1 diulferio virvė per bergšrundą	Iš ryto giedra ir šilta, po pietų rūkas, debesuota.
Rugpj. 7	14	Nusileidimas nuo VVU-400 m. perėjos (3A) ir Ailanyš slėniu	4780 m 2880 m	-1900 m	12 km	Nusileidimas nuo perėjos – užsnigtas ledokrytis, kabiname 3 virves didžiąją šlaito dalį ryšiais per sniegą. Apačioje uždaru ledynu ryšiais ir atviru ledynu. Slėnyje žolėtais šlaitais, pabaigoje – takeliu	Nuo pat ryto debesuota, po pietų prasideda lietus. Lyja iki pat vakaro
Rugpj. 8	15	Prisitraukimas prie Arčalytor šoninės (1B) perėjos	2880 m 3580 m	700 m	6 km	Pradžioje tankiu mišku, vėliau žolėtais šlaitais	Debesuota su pragiedruliais, vakare lietus
Rugpj. 9	16	Arčalytor šoninė ir Arčalytor šiaurinė (2A) perėjos, radialinis įkopimas į Gedimino Akstino viršūnę (2A), nusileidimas iki Ontor ledyno galo	3580 m 3880 m 4200 m 4345 m 3230 m	+735 m -1115 m	8 km	Stambiu nuobirynu iki perėjos pakilimo, į šoninę Arčalytor per. atviru ledynu, nusileidimas nuo perėjos akmenuotu kuluaru ir stambiu nuobirynu. Į šiaurinę perėją pakilimas atviru vėliau uždaru ledynu ryšiais. Į G. Akstino viršūnę sniego šlaitais. Nusileidimas nuo šiaurinės perėjos Sniego šlaitu 2 diulferio virvės kuluare. Uždaru ledynu ryšiais ir žolės šlaitais	Iš ryto giedra, po pietų pūga su perkūnija
Rugpj. 10	17	Pusės dienos nusileidimas iki Karakolo alpinistų stovyklos. Automobiliu nuvažiuojam į Karakolo miestą, Vakare autobusu išvažiuojam į Biškeko oro uostą	3230m 2500m	-730m	14,5km	Taku palei upę	Giedra, saulėta
Rugpj. 11		Skrydis Biškekas – Maskva – Ryga. Automobiliu Ryga - Vilnius					

Viso kilometrų 138,3 km

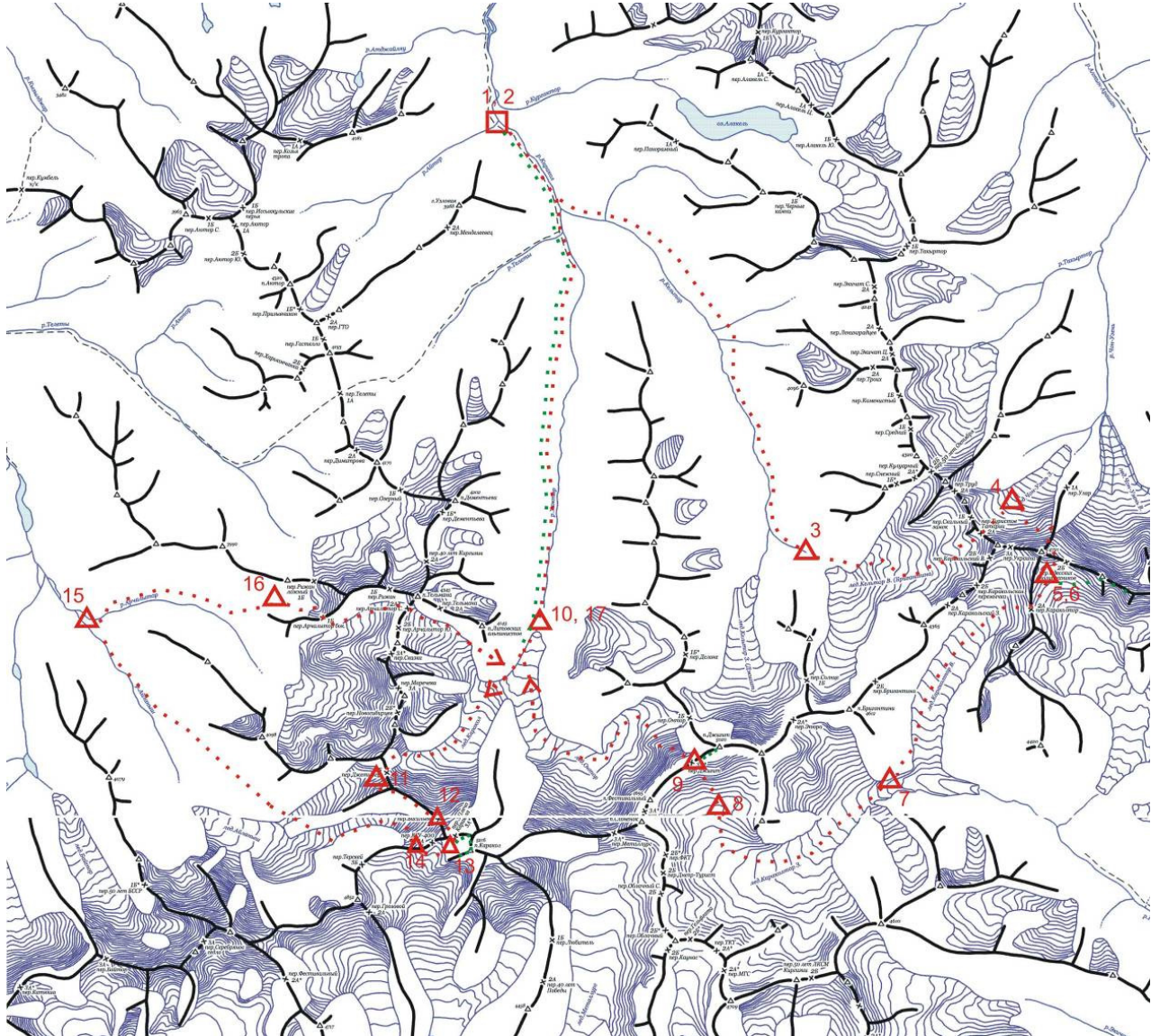
3.2 Aukščių grafikas

3.3 Perėjų ir viršūnių sąrašas su koordinatėmis

Nr.	Kliūtis	Pavadinimas	Aukštis	Sudėtingumo kategorija	Koordinatės
1.	Perėja	Turistov Tatariji	4280 m	2A	N42 14.051 E78 36.136
2.	Perėja	Odeskich Politechnikov	4400 m	2B	N42 13.833 E78 37.316
3.	Viršūnė	Lietuvos Tūkstantmečio	4690 m	1B (alp.)	N42 13.573 E78 38.155
4.	Viršūnė	Žalgirio	4745 m	3A (alp.)	N42 13.333 E78 38.583
5.	Perėja	Karakoltor	4368 m	2A	N42 13.249 E78 36.883
6.	Perėja	Džigit	4767 m	3A*	N42 11.234 E78 31.450
7.	Viršūnė	Džigit	5072 m	3A (alp.)	N42 11.397 E78 31.702
8.	Perėja	Džety-Oguz	4186 m	2B	N42 11.196 E78 26.401
9.	Perėja	Vasiljeva	4665 m	2B	N42 10.649 E78 27.078
10.	Perėja	V. Karakolo petys	4989 m	3A*	N42 10.356 E78 27.504
11.	Viršūnė	Karakol	5281 m	4B (alp.)	N42 10.334 E78 27.852
12.	Perėja	VVU-400	4800 m	3A	N42 10.234 E78 26.698
13.	Perėja	Arčalytor Šoninė	3880 m	1B	N42 13.033 E78 25.282
14.	Viršūnė	Gedimino Akstino	4345 m	2A (alp.)	N42 13.271 E78 26.920
15.	Perėja	Arčalytor Šiaurinė	4200 m	2A	N42 13.170 E78 26.833

3.4 Maršruto schema

Rajono žemėlapis su pažymėtu maršrutu bei nakvynės vietomis. Užmetimo maršrutas pažymėtas žaliai.

4. Maršruto techninis aprašymas

Liepos 24 d.

Atskridom į Biškeką anksti ryte liepos 24-ą dieną. Čia mus pasitiko Igorio Chanino siūstas žmogus ir iki pietų mus nuvežė tiesiai į Chanino bazę Karakolo mieste. Pagal susitarimą mums jau buvo nupirkti pagrindiniai produktai (pagrinde kruopos). Kam reikėjo, centralizuotai nusipirkom džiovintų vaisių, svogūnų, česnakų ir kita. Taip pat suderinome su Chaninu dėl palydovinio telefono nuomos. Viskas užėmė nemažai laiko ir tik po 6-os val. vakaro pajudėjom UAZ automobiliu link alpinistinės stovyklos Karakolo slėnyje. Atvažiuom apie aštuntą valandą vakaro. Tian-Šanis mus pasitiko standartiniu oru – lietumi. Kol paruošėme vakarienę, visiškai sutemo. Ilgai nelaukė po vakarienės sukritome į palapines pirmai nakvynei kalnuose.

Liepos 25 d. (1 žygio diena)

Užmetimo diena. Pirmas atsikėlė 6:30. Oras neblogas – nelyja. Išėjom nešti užmetimo 8:40. Pietų sustojom 12:30, kai jau matėsi Ontor ledynas. 13:30 pajudėjome toliau ir prieš trečią valandą pasiekėme Ontor ledyno liežuvį. Paėję juo dar pusę kilometro, 15:00 pradėjom ruošti vietą užmetimui tiesiai ant ledyno akmenų. 15:40 išėjom atgal ir 20:00 buvom alpinistų stovykloje. Lijo nuo keturių iki septintos valandos vakaro. Viso nuėjom apie 30 km, taigi padarėm neblogą apšilimą.

Liepos 26 d. (2 žygio diena)

Budintysis keliasi 5:50. Startuojam 8:00. Pereinam tiltą į dešinią Karakolo upės krantą, žemiau Keltor intako. Tada, daugiausiai palei upę aukštyn (Nuotrauka 1). Pietaujame po 4096 m viršūne 12:20 – 13:25. Toliau palei upę ir žaliu gūbriu (vėlgi netoli upės) aukštyn kairėn. Sustojam nakvynei aukščiau žalio gūbrio lygiose aikštelėse prie upės 16:30. Nuo pietų pradėjo lyti ir lijo iki nakties.

Nuotrauka 1. Keltor upės slėnis

Liepos 27 d. (3 žygio diena) Totorijos Turistų perėja (2A, 4280 m)

Budintysis keliasi 5:00. Išeiname 6:50, kas mūsų grupei yra neblogai. Per pirmąjį praėjimą pakilom pirmą upės pakopą, per antrą – antrą. Ėjom daugiausiai kairiu upės krantu. Viršuje ežeras, į kurį lūžinėja ledynas. Užsidedam kates ir kylam ledynu, dešiniau ežero (Nuotrauka 2). Po poros praėjimų užsidedam sniegžengius, nes daug šlapio sniego, jie padeda (Nuotrauka 3). Oras labai gražus – karšta. 13:15 prieiname prie uolų gretos prie Totorijos turistų perėjos, čia ir pietaujame. Vandens yra prie uolų. 14:25 išeinam į perėją – lipam į žemiausią tašką balnelyje. 14:40 mes jau ant Totorijos Turistų (Turistov Tatariji) perėjos. Valgome siurprizą. Radom guru Jucevičiaus grupės raštelį. 15:25 paeiname labiau į kairę, kur matosi lėkštesnis šlaitas vedantis į kitą pusę, ir pradedame leistis. Labai daug šlapio sniego. Pakabinam 2,5 virves (apie 115 m) (Nuotrauka 4). Praktiškai rausiam tranšėją, nors statumas apie 50°. Bergšrundas paskutiniame pusvirvyje yra praktiškai pilnai užkimštas. Paskutinis nusileidžia su apatine sauga. Per 50 min visi atsiduriame perėjos apačioje. Paeiname iki ledyno centro ir stojame nakvynei (Nuotrauka 5). Gražus oras jau baigėsi – apsiniaukę ir snyguriuoja.

Nuotrauka 2. Į Totorijos turistų perėją (2A, 4280 m)

Nuotrauka 3. Totorijos turistų perėja (2A, 4280 m) iš vakarų

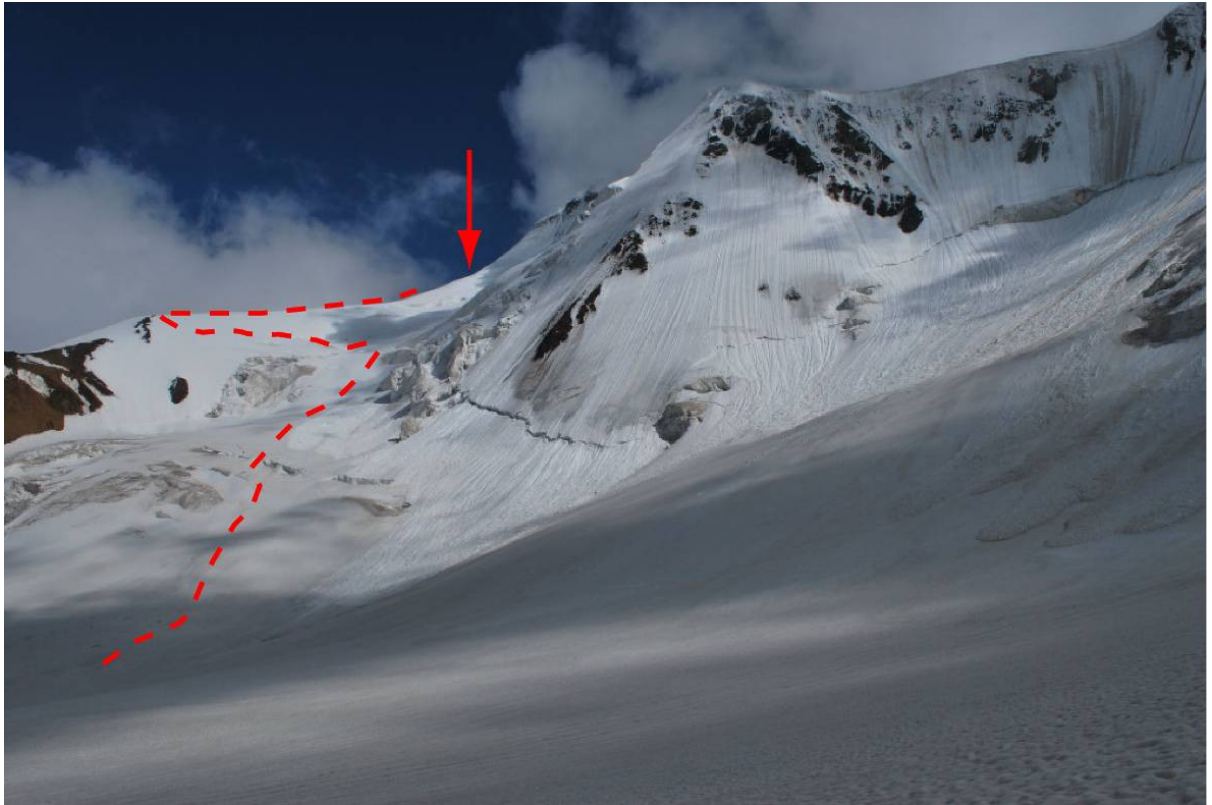
Nuotrauka 4. Nusileidimas nuo Totorijos Turistų perėjos (2A, 4280 m) rytiniu šlaitu

Nuotrauka 5. Totorijos Turistų perėjos (2A, 4280 m) rytinė pusė

Liepos 28 d. (4 žygio diena) Odesos Politechnikų perėja (2B, 4400 m)

Pirmasis keliasi 5 val., išeiname 7:15. Sniegas sušalęs (pirmą ir paskutinį kartą per visą žygį), todėl einame labai greitai tiesiai link gūbrio, vedančio į Odesos Politechnikų (Odeskich Politechnikov) perėją (Nuotrauka 6). Po vieno praėjimo, susirišam į ryšius. Su katėmis patraukiam truputį kairiau, apeidinėjame plyšius. Pradedame smigti, nors perėjos šlaitas vis dar šešėlyje. Sniego labai daug ir tenka rausti tranšėją. Užsidedam sniegžengius ir judame daug greičiau. Mušam pakaitomis “traktorius vėžes“. Toliau, kur stačiau nusiimame sniegžengius ir traversuojame tarp plyšių į kairę ir toliau aukštyn iki pat gūbrio viršaus. Einantis priekyje beveik nesminga, kiti, ypač sunkesni – sminga labiau. Ant gūbrio užkylame 11 val. Matosi kitas pakilimo variantas, ėjimo prasme, kairiau mūsų maršruto. Pradžioje reiktų eiti snieginiu šlaitu, o po to uolomis – nuobirynu. Sunku pasakyti, kuris variantas yra lengvesnis. Mes vėl užsidedam sniegžengius ir einame gūbriu aukštyn (Nuotrauka 7). Kairėje matosi dideli karnizai bei – Lietuvos Tūkstantmečio ir Žalgirio viršūnės (Nuotrauka 8). Prieš pat viršūnelę, esančią mums tiesiai prieš nosį, traversuojame į kairę, kol neišlipam ant pagrindinio kalnagūbrio (Nuotrauka 9). Čia ant nedidelių uolų randame raštelį. 13:25 paprastu šlaitu pradedame leistis žemyn ir po 15 minučių stojame viduryje lėkšto ledyninio plato (Nuotrauka 10). Valgom pietus ir statom palapines. Romo Apulskio grupės nesimato. Gaunasi kaip ir pusdienis poilsio 4350 m aukštyje. Vandens nėra, tenka tirpdytis sniegą. Vėliau vakare ir naktį sninga.

Nuotrauka 6. Šiaurinis šlaitas ir gūbrys, vedantys link Odesos Politechnikų perėjos (2B, 4400 m)

Nuotrauka 7. Odesos Politechnikų perėjos (2B, 4400 m) Šiaurinis gūbrys

Nuotrauka 8. Traversuojame link Odesos Politechnikų perėjos (2B, 4400 m).
Fone Lietuvos Tūkstantmečio (1B alp., 4690 m) ir Žalgirio (3A alp., 4745 m) viršūnės

Nuotrauka 9. Išlipimas ant Odesos Politechnikų perėjos (2B, 4400 m)

Nuotrauka 10. Odesos Politechnikų perėjos (2B, 4400 m) pietinė pusė

Liepos 29 d. (5 žygio diena) Lietuvos Tūkstantmečio (1B alp., 4690 m) ir Žalgirio (3A alp., 4745 m) viršūnės

Budintysis keliasi 4:30, išeiname su lengvomis kuprinėmis į viršūnių šturmą 7:15. Sniegas nei kiek nesusalo. Einame palei Aksu sieną ryšiais ir su sniegžengiais (Nuotrauka 11, 12). Matomumas dėl rūko kartais tik 50 m. Po truputį kylam ir paprastu būdu užlipame į Lietuvos Tūkstantmečio viršūnę 9:40 (Nuotrauka 13). Tuo momentu gerai matosi Žalgirio viršūnė, tačiau, nusileidimo į keterą nesimato. Pakabinam 50 m virvę tiesiai žemyn nuo viršūnės palei uolas į pietus (Nuotrauka 14). Toliau ryšiais palei uolas. Jose yra tarpas, leidžiantis praeiti į rytus link Žalgirio. Palipam sniego – ledo kuliaru ir išeinam ant keteros (Nuotrauka 15). Toliau "jojam" ketera be sniegžengių, o, kai pasidaro lėkščiau, juos užsidedam. Taip lipam į Žalgirį, nors statumas vietomis siekia iki 55° (Nuotrauka 16). Paskutiniame etape ryškiausias pastatėjimas (60° - 65°) iškart už lygaus etapėlio (Nuotrauka 17). Nusiiimam sniegžengius. Kabinam 45 m virvę iki pirmojo piršto. Tada traversas turėklais (20 m) ir apie 15 m pakilimas į viršūnę (55°). 12 val. visi susirenkame ant viršūnės. Pamatome Romo grupės pėdas ir palikta mažytį ženkliuką. Netrukus pamatome ir Romo grupę apačioje traukiančią į šiaurės rytus. Dainuojame "Ant kalno mūrai", susišaukiame su Romo grupe. Minime Žalgirio mūšio 600-ąsias metines. Pradedam leistis 12:45. Pirmą etapą paskutinis nulipa su apatine sauga, o antrame pastatėjime, nusikabiname virvę su išsisukančiu ledsriegiu. Besileidžiant žemyn, pradeda snyguriuoti. Grįžtame praktiškai tuo pačiu keliu, tik nelipame kokio 50 m į Lietuvos Tūkstantmečio viršūnę (Nuotrauka 18). Nusileidžiame į stovyklą 14:50. Verdame arbatą, ir 16 val. valgome pietus. Beveik visą laiką snyguriuoja. Mūsų maršrutą į Žalgirio viršūnę vertiname alpinistine 3A kategorija.

Nuotrauka 11. Iš kairės į dešinę Odesos Politechnikų perėja (2B, 4400 m), Lietuvos Tūkstantmečio (1B alp., 4690 m) ir Žalgirio (3A alp., 4745 m) viršūnės

Nuotrauka 12. Kopimas į Lietuvos Tūkstantmečio viršūnę (1B alp., 4690 m)

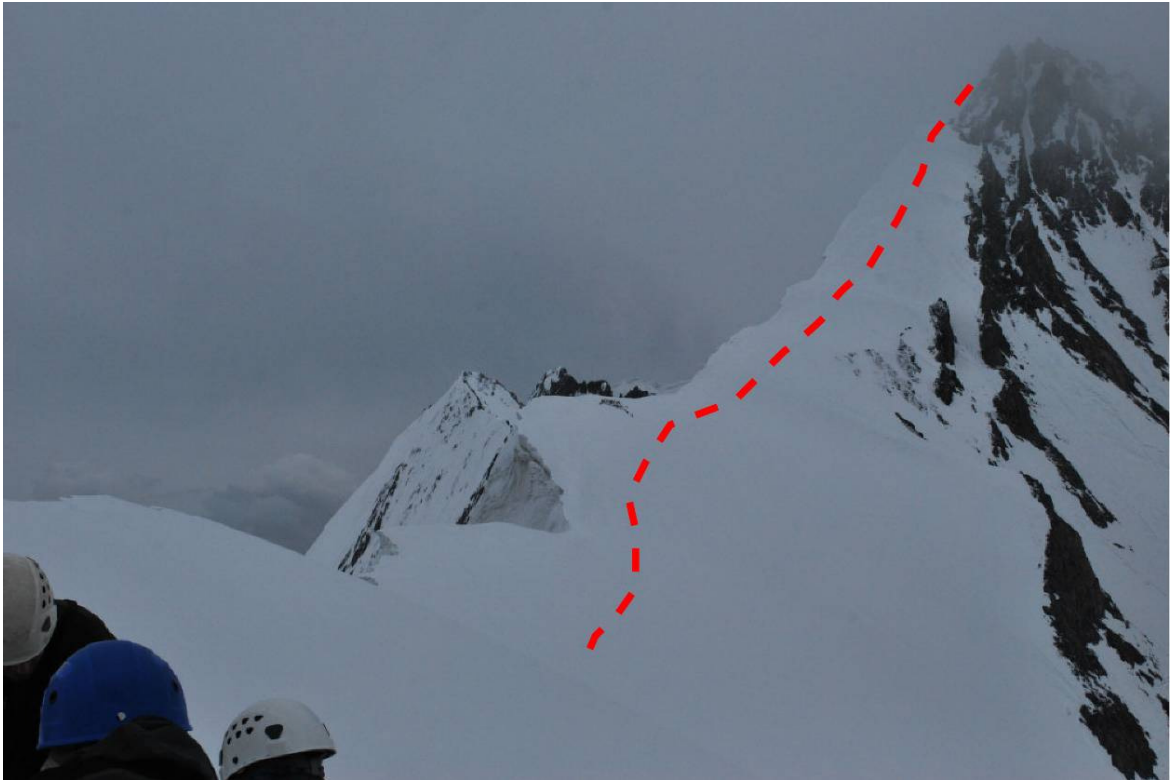
Nuotrauka 13. Grupė ant Lietuvos Tūkstantmečio viršūnės (1B alp., 4690 m)

Nuotrauka 14. Lietuvos Tūkstantmečio viršūnės (1B alp., 4690 m) šlaitas į pietus

Nuotrauka 15. Aksu sienos ketera link Žalgirio viršūnės (3A alp., 4745 m) į rytus

Nuotrauka 16. Aksu sienos ketera link Žalgirio viršūnės (3A alp., 4745 m) į rytus

Nuotrauka 17. Žalgirio viršūnės (3A alp., 4745 m) šturmas

Nuotrauka 18. Aksu sienos ketera nuo Žalgirio (3A alp., 4745 m) link Lietuvos Tūkstantmečio viršūnės (1B alp., 4690 m) į vakarus

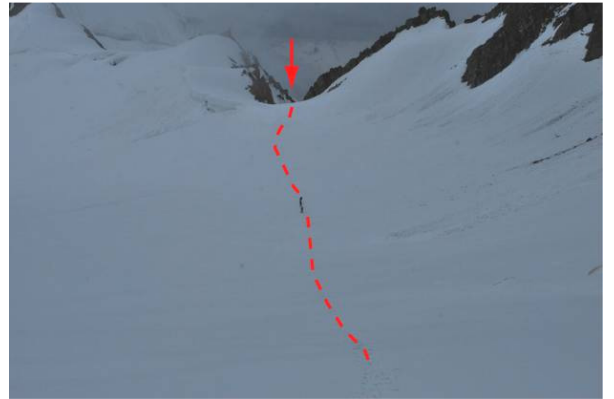

Nuotrauka 19. Panorama nuo Žalgirio viršūnės (3A alp., 4745 m) į pietvakarius ir vakarus

Liepos 30 d. (6 žygio diena) Karakoltor perėja (2A, 4368 m)

Pradedam leistis žemyn 7:50. Per viena praėjimą užeinam ant Karakoltor perėjos (Nuotrauka 20). Turo nėra, todėl jį surenkame. 8:50 pradėdame ryšiais leistis žemyn. Šlaito ilgis apie 200 m, statumas ~45°. Daug šlapio sniego, matosi nedidelių lavinų pėdsakai. Be problemų per 25 min. nusileidžiame iki ledyno (Nuotrauka 21). Užsidedame sniegžengius ir ryšiais leidžiamės ledynu, laviruodami tarp duburių (Nuotrauka 22). Praeiname daug gražių ežeriukų. Paskutinį etapą ledynu praeiname be sniegžengių. Gale ledyno yra ežeras. Einame dešiniu krantu ir traversuojame į dešinę link Vakarinio Karakoltor ledyno. 12:30 žaliose pievelėse stojame pietų. Bandome džiovintis daiktus, bet pradeda lynoti. Žvalgome tolesnę traversą, kuri pasirodo per

sudėtingas. Todėl 14:35 akmenimis leidžiamės žemyn apie 150 m. Dar truputį paeiname iki ledyno liežuvio ir čia 15:20 stojame nakvynei. Tris dienas iš eilės nakvojome keturių kilometrų aukštyje ir aukščiau. Matomai dėl to daugeliui skaudėjo galvas ir nebuvo apetito. Todėl šį kartą nakvojame reliatyviai mažame aukštyje (3330 m). Nustoja lyti, pastatome palapines smėlio aikštelėse. Džiovinamės ir remontuojamės sniegžengius, kas tampa kone kasdienybe. Naktį pradeda lyti.

Nuotrauka 20. Karakoltor perėjos (2A, 4368 m) rytinė pusė

Nuotrauka 21. Karakoltor perėjos (2A, 4368 m) vakarinė pusė

Nuotrauka 22. Grupė ant Rytinio Karakoltor ledyno, tolumoje Vakarinis Karakoltor ledynas

Liepos 31 d. (7 žygio diena)

Visą naktį ir ryte lyja. Pavalgom pusryčius ir laukiam kol aprims lietus, bet nesulaukiam. Išeiname 9-ą valandą. Kairiuoju (orografiškai) kraštu akmenimis užlipame ant ledyno ir juo žingsniuojame toliau. Ledynas atviras, daug akmenų. Prieinam ledyno aukštupį, čia ledynas pasidaro uždaras, be to nebelyja, o sninga. Formuojame ryšius, užsidedame sniegžengius ir judame tolyn. Matomumas gan prastas, nesimato Džigito perėjos. Po truputį sukame į dešinę ir kylame ~35° statumo ledyno šlaitu. 12:45 stojame pietų. Vandens aplink nėra, todėl geriame sutauptą gertuvėse vandenį su energetiniais milteliais. Prasisklaido debesys ir pasimato Džigito perėja (Nuotrauka 23). 13:45 pajudame tolyn ir 15:20 stojame jau visai po pat perėja. Išsilyginame aikšteles, prie uolų randame vandens. Pragiedrėja, labai gražu, visur akinamai baltas sniegas. Žvalgome alternatyvius perėjos lipimo variantus. Pavalgome vakarienę. 18:15 ir vėl užtraukia debesys ir pradeda snyguriuoti.

Nuotrauka 23. Fone Džigito perėja (3A*, 4767 m), ir viršūnė (3A alp., 5070 m), pietinė pusė

Rugpjūčio 1 d. (8 žygio diena) Džigito perėja (3A*, 4767 m), Džigito viršūnė (3A alp., 5070 m)

Ryte tikrai labai gražus oras, pirmą kartą po 8 dienų kalnuose. Išeiname 7:50, kylame snieginiu šlaitu, dešiniau pagrindinio kuluaro. Pradžioje nėra labai statu, darome pėdas, einame ryšiais (Nuotrauka 24). Vienoje vietoje tenka pralipti uolų tarpelį – keterą (Nuotrauka 25). Užlipame apie 200 m ir bandome traversuoti uolomis į kairę į pagrindinio kuluaro viršų. Tačiau uolos apledėjusios ir stačios. Nusprendžiame pasileisti per uolas į pagrindinį kuluarą, kuris akivaizdžiai šiais metais labai užkimštas sniegu. Taip ir padarome – viena virvė žemyn, kurią nusiimame su išsisukančiu ledsriegiu (Nuotrauka 26). Toliau kylame kuluaru ryšiais į viršų ir už 20 min išeiname į palėkštėjimą. Turbūt optimaliausias variantas šiais metais vis tik būtų lipti standartiniu maršrutu, kuluaru nuo pat pradžios. Nėra jokio ledo ir labai daug gerai besilaikančio sniego. Apie 12 val. valgome pietus. Akivaizdžiai perėja kiek aukščiau, todėl po pietų dar palipame iki jos (Nuotrauka 27). Paliekame kuprines vienoje iš ildubų ir 14:00 išeiname į Džigito viršūnę. Lipame tai su sniegžengiais, tai be jų, priklausomai nuo situacijos. Sniego daug, todėl tenka nemažai minti. Stačiausioje šlaito dalyje, netrukus nuo pakilimo pradžios, pakabiname vieną virvę (Nuotrauka 28). Stačiausioje vietoje – ledas. 16:00 pasiekiamė viršūnę (Nuotrauka 29). Aplink nuostabūs vaizdai. Džiūgaujam, valgom skanumynus ir fotografuojamės. Po 40 min. leidžiamės žemyn (Nuotrauka 30). Užtrunkam 30 min. Truputį apsaugotoje nuo vėjo vietoje prie pakilimo į Džigito viršūnę išsikasam sniege vietas palapinėms ir ruošiamės poilsiui. Tačiau, pribloškiantys vaizdai nuo perėjos, net ir nemažai mačiusiems žygeiviams – alpinistams, kuri laiką neduoda sulįsti į palapines.

Nuotrauka 24. Mūsų kelias į Džigito perėją (3A*, 4767 m)

Nuotrauka 25. Uolų tarpelis - ketera pakeliui į Džigito perėją (3A*, 4767 m)

Nuotrauka 26. Išlipimas į pagrindinį kuluarą ir tolimesnis kelias į Džigito perėją (3A*, 4767 m)

Nuotrauka 27. Grupė ant Džigito perėjos (3A*, 4767 m) Karakolo viršūnės fone

Nuotrauka 28. Mūsų kelias į Džigito viršūnę (3A alp., 5070 m)

Nuotrauka 29. Džigito viršūnė (3A alp., 5070 m)

Nuotrauka 30. Vaizdas nuo Džigito viršūnės (3A alp., 5070 m) link perėjos

Rugpjūčio 2 d. (9 žygio diena) Džigito perėja (3A*, 4767 m)

Budintysis keliasi kaip visada – 5 valandą. Išiname 7:50. Sniego ant perėjos šlaito labai daug. Truputį pasileidžiame ryšiais ir nuo akmenų pradedam kabinti virves. Daugiausiai kabiname ant ledsriegių. Daug kur ledą reikia giliai atsikasti. Kai kur tvirtiname virves ant ledkirčių. Paskutinis nulipa su apatine sauga. Taip nusileidžiame 9 virves po ~45 m ir pasiekiamo pirmąjį žandarmą (Nuotrauka 31). Pakabiname 10-ą virvę ant ledo šalia jo. Nusikabiname su išsisukančiu ledsriegiu. Dar pusės virvės (20 m) traversas į uolas. Paprastai truputi paeiname gūbriu ir leidžiamės dar pusę virvės žemyn nuo stacionarios kilpos. Prienam dar vieną kilpą ant akmens išsikišusio iš gūbrio. Nusprendžiame leisti tiesiai žemyn nuo jo link vakarinio Keltor ledyno. Pakabiname 2 virves, pirmą ant kilpos, o antrą ant ledsriegio. Dar 15 m galiuką, kad peršokti per bergšrundą, tvirtiname ant ledkirčio (Nuotrauka 32). Visi nusileidžiame 14:00. Taigi viso 13 su puse virvių (Nuotrauka 34). Susitvarkom ir ryšiais nueiname iki ledyno morenos (Nuotrauka 33). 15:20 valgome pietus ir džiovinamės. Sutinkam čekų grupę, kurie klausinėja apie Ontor perėją. Išiname 17:00 ir leidžiamės kairiuoju bortu žemyn. Susiliejus vakariniam Keltor ledynui su Ontor ledynu po truputį traukiam į kairę pusę, kol nedaug likus iki ledyno liežuvio galo, atsiduriame prie kairiojo jo krašto. Susirandame užmetimą. Kai kas sudrėkę, bet niekas nesugedę. Žvalgome nakvynės vietas aukščiau morenų kišenėse, tačiau nieko patogaus nerandame. Pasileidžiame 8 min. žemyn, nulipam nuo ledyno ir ant žvyriuko 19:30 stojame nakvynei. Vėlgi visą dieną giedra.

Nuotrauka 31. Džigito perėjys (3A*, 4767 m) šiaurinė pusė. Pirmosios 9 virvės ant sniego-ledo šlaito, 10-a – ant ledo šalia žandarmo, pusė virvės – traversas-pakilimas į uolas ir dar pusė virvės žemyn

Nuotrauka 32. Džigito perėjys (3A*, 4767 m) šiaurinė pusė. Paskutinės dvi ir pusė virvės

Nuotrauka 33. Kelias link Ontor ledyno

Nuotrauka 34. Džigito viršūnės (3A alp., 5070 m) ir perėjos (3A*, 4767 m) siaurinė pusė.
Panoraminė nuotrauka nuo Ontor ledyno

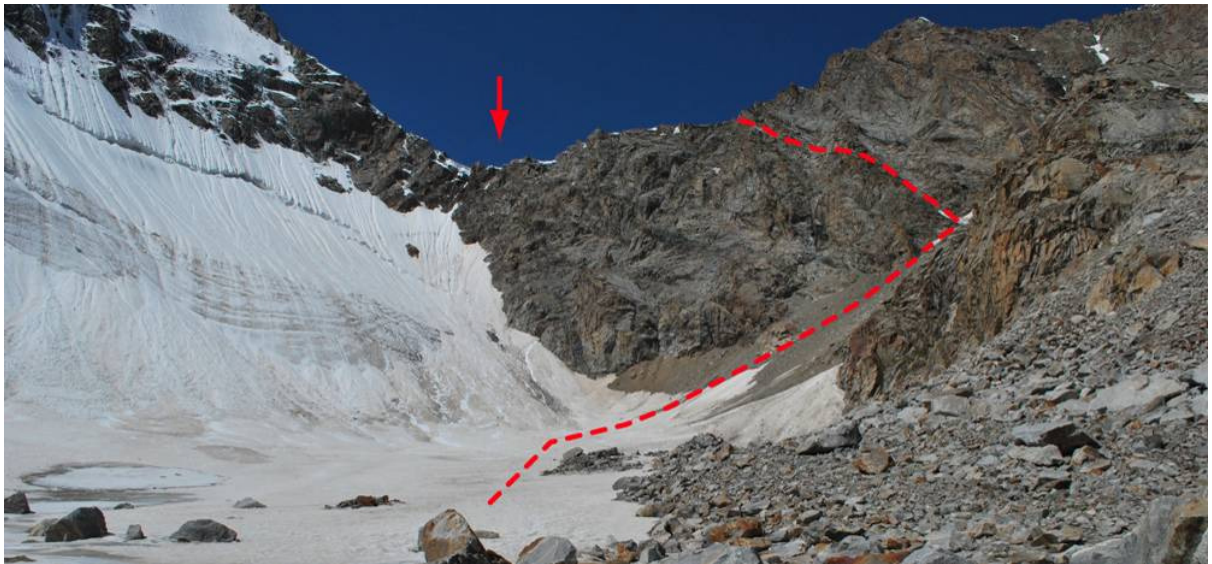
Rugpjūčio 3 d. (10 žygio diena) Džety-Oguz perėja (2B, 4186 m)

Budintysis keliasi 5 valandą, išeiname 7.20. Pradžioje ledynu, tada morenomis patraukiame link Karakolo ledyno. Užlipame ant jo ir tada, kaip greitkeliu, atviru ledynu (Nuotrauka 35) žingsniuojame Džety-Oguz perėjos link.

Nuotrauka 35. Karakolo ledynu prisitraukimas prie Džety-Oguz perėjos (2B, 4186 m)

Visai po pat perėjos pakilimu, 3700 m aukštyje 10.50 stojame pietų. 12.15 pradėdame lipti į perėją. Pradžioje lipame lediniu šlaitu padengtu sniegeliu. Tada pereiname dešinėn ant gan nemalonaus nuobiryno, ant kurio kas antras žingsnis kartu su krūva akmenų čiuožia žemyn. Šiuo nuobirynu lipame apie valandą iki antro kuluaro vedančio kairėn. Juo ir pasukame link perėjos (Nuotrauka 36). Greitai pasidaro per statų lipti be saugos. Kabiname 20 m turėklą kairėn aukštyn ant gūbrio. Lipant šį gabaliuką, gan stipriai byra akmenys. Ant gūbrio susirenka visa grupė – daug vietos ir pakankamai lėkšta. Kabiname dar 2 virves (2 x 40 m) gūbriu aukštyn. Nėra labai statų, apie 45°, geriau mokantys lipti uolomis, lipa be turėklo.

Nuotrauka 36. Džety-Oguz perėja (2B, 4186 m)

Tada traversuojame kairėn į kuluarą ir truputį aukštyn į plačią lentyną, vedančią kairėn aukštyn. Tam tvirtiname turėklą ant kilpų (30 m). Dar vieną turėklą tvirtinam ant minėtos plačios lentynos (45 m). Visgi nėra labai statų, apie 45°. Pirmas ir paskutinis eina su kuprine ir su apatine ir viršutine sauga. Galų gale nuo lentynos viršaus kabiname paskutinę virvę (45 m). Tai – traversas į kairę virš dar vieno kuluaro (kuriuo turbūt veda pagrindinis perėjos įkopimo variantas). Gale 3 m status 80° išlipimas ant gūbrio besileidžiančio link perėjos. Pirmas ir paskutinis vėlgi eina/lipa su kuprinėmis ir su sauga. Visi saugos taškai tvirtinami ant kilpų. 17.30 visi užlipame ant gūbrio, susitvarkome įrangą ir lengvomis gūbrio uolomis bei dideliais uoliniais luitais nusileidžiame iki perėjos. Tada

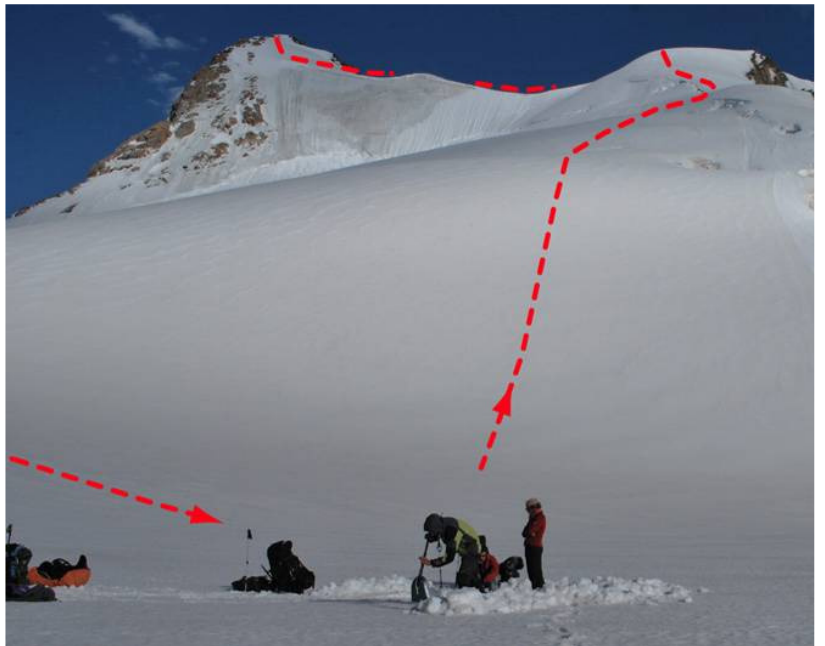
sniegu pasileidžiame iki lygios vietos ir 18.45 stojame nakvynei. Išsikasame vietas palapinėm ir virtuvei. Vanduo teka kažkur aukštai ant uolu, sunku pasiekti. Vandens arbatai ir košei prisivarviname plyšiuke. Neįtikėtina, bet trečią dieną iš eilės mus džiugino puikus oras. Giedra, tik praplaukia keletas debesėlių.

Nuotrauka 37. Kopiant į Džety-Oguz perėją (2B, 4186 m). Traversas ir pakilimas lentyna (priešpaskutinė virvė)

Rugpjūčio 4 d. (11 žygio diena) Traversas į Vasiljeva perėja (2B, 4665 m)

Budintysis keliasi 5 val., apsiniaukę, tačiau minusinės temperatūros nėra. Išeiname 7.45 link gūbrio vedančio link Vasiljeva perėjos (Nuotrauka 38). Stiprus vėjas atakuoja mus nuo pat ryto. Judam labai lėtai, nes prasmengame net ir su sniegžengiais. Visur labai daug šlapio sniego. Išeiname ant keteros, kur vėjas dar stipresnis (Nuotrauka 39.). Daugiausia laiko einame ryšiais, kai kur ant labai stataus snieginio šlaito ar uolų tris kartus pakabiname po apie 20 m turėklų (Nuotraukos 40, 41, 42, 43). Vietomis, kur labai statu ir daug sniego, rausiame tranšėjas, taigi judame lėtai.

Nuotrauka 38. Kelias gūbriu link Vasiljeva perėjos (2B, 4665 m) iš stovyklos vietos

Nuotrauka 39. Ketera link Vasiljeva perėjos (2B, 4665 m)

Nuotrauka 40. Kopimas ketera

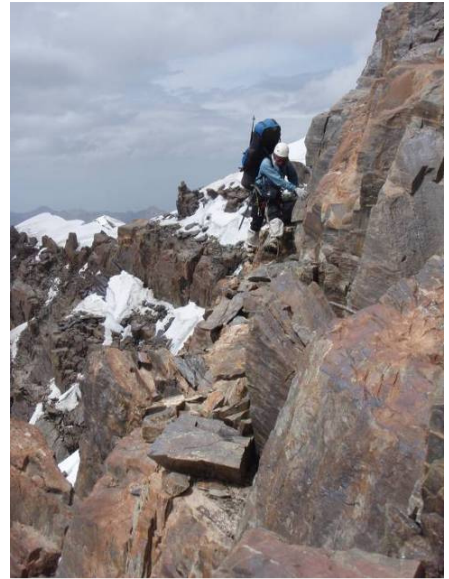

Nuotrauka 41. Kopimas ketera

Stojam pietų ant gražaus balnelio 13.00. Bandome slėptis nuo vėjo už kyšančių uolų, bet, deja, nelabai sekasi. Iki pietų truputį snyguriuoja, likusią dienos pusę – pusiau giedra, bet siaučia žvėriškas vėjas, kartais net verčia iš kojų. Galų gale po ėjimo/lipimo aukštyn žemyn ketera, penktą valandą vakaro išeiname ant Vasiljeva perėjos. Čia sniego laukai su daug balnelių, visur labai pučia. Turą randame ant maždaug vidurinio balnelio. Stojam nakvynei ant balnelio esančio arčiausiai Karakolo viršūnės. Truputi pasileidžiam balneliu link Ontor ledyno ir pasistatom sienėles, bet vis tiek vėjo gūšiai guldo palapines. Puikiai matosi kelias į perėją (Nuotrauka 44).

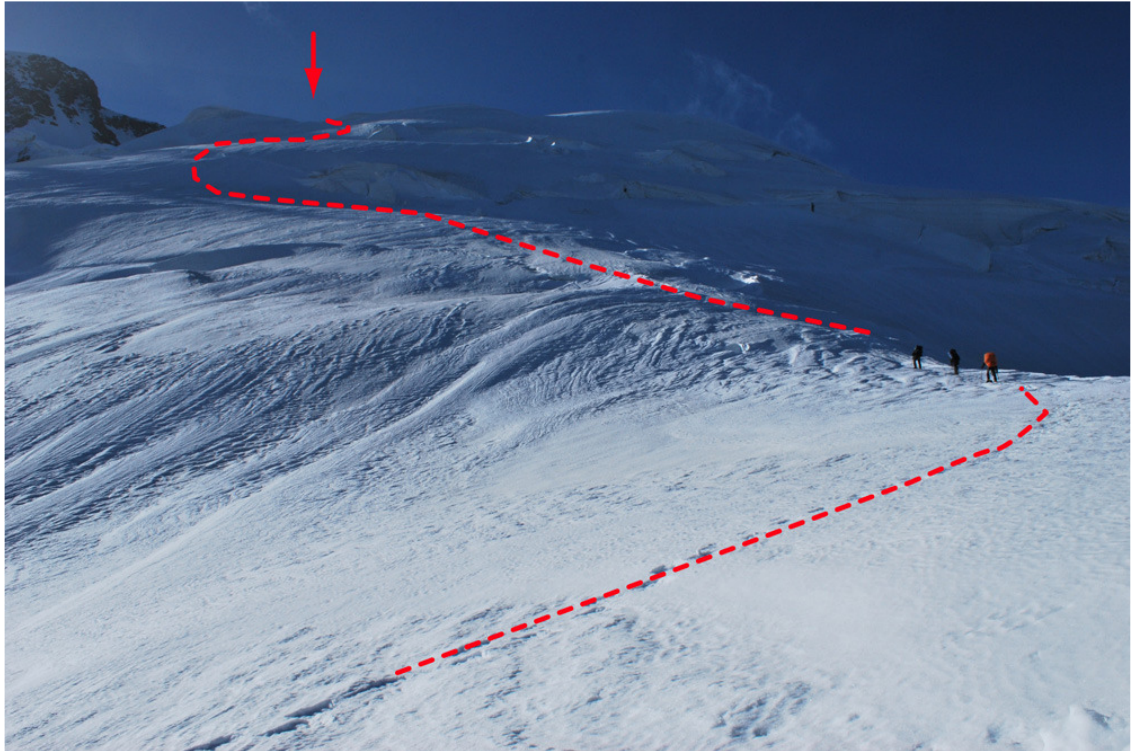
Nuotrauka 42. Kopimas ketera

Nuotrauka 43. Turėklas aplink žandarmą

Rugpjūčio 5 d. (12 žygio diena) Traversas į Vakarinis Karakolo petys perėja (3A*, 4989 m), Karakolo viršūnė (4B alp., 5281 m)

Budintysis atsikėlė 5 val. Vėjas nenurimęs. Išeinam tik 8 valandą. Susirišę ir su sniegžengiais einame link Karakolo peties perėjos. Padarome S raidę apeidami plyšius ir stačias vietas (Nuotrauka 44). Užlipame ant Vakarinio Karakolo peties perėjos 10.40. Pabuvē ant jos 15 min., pučiant labai stipriam vėjui leidžiamės žemyn iki mažo palėkštėjimo. 11.40 valgome pietus. Į viršūnę nusprendžiame lipti ne tiesiai nuo perėjos o pietiniu gūbriu (Nuotrauka 45). Vėl susirišam ir 13.15 išeiname į viršūnę. Kiek įmanoma, einame sniegžengiais, juos nusiimame tik prie pat uolų. Toliau lipame ryšiais gūbriu sniegu/ledu/uolomis.

Nuotrauka 44. Pakilimas į Vakarinio Karakolo peties perėją (3A*, 4989 m)

Nuotrauka 45. Užlipimas ant pietinio Karakolo (4B alp, 5281 m) gūbrio

Greitai pasidaro per sudėtinga lipti be saugos. Tada pirmas lipa su apatine sauga ir padaro 30 m turėklą ant kilpos (Nuotrauka 46). Dar viena virvė – gan sudėtingas traversas uolomis ir gale ledu (saugos taškai kilputės, sena morka, ledsriegis) (Nuotrauka 47). Darome saugos stotį ant snieginio gūbrio. Čia nukasus pusę metro sniego išukamas ledsriegis į tūkstantmečio ledą. Viso – 40 m.

Nuotrauka 46. Lipimas su apatine sauga

Nuotrauka 47. Traversas uolomis

Toliau einame ryšiais snieginiais gūbriais, statumas iki 60°. Prieiname ledinį šlaitą su uolos iškišuliais, statumas 45°-65°, ilgis 30 m (Nuotrauka 48). Juo pakylame ryšiais ir atsiduriame ant viršutinio Karakolo viršūnės plato, kuriame plyti sniego laukas Kiek paėję, mes jau ant vidurinės viršūnės 16.00. Mes visą laiką debesyje, matomumas labai prastas Sunku nuspręsti, kuri viršūnė aukščiausia. Esant ant viršutinio plato, visos trys yra lengvai pasiekiamos (Nuotrauka 49).

Nuotrauka 48. Išlipimas ant viršutinio Karakolo plato

Nueiname ant šiaurinės viršūnės ir pastatome ant jo besmegenį. Oras truputį prasiblaivo, fotografuojamės ir tiesiog džiaugiamės (Nuotrauka 50).

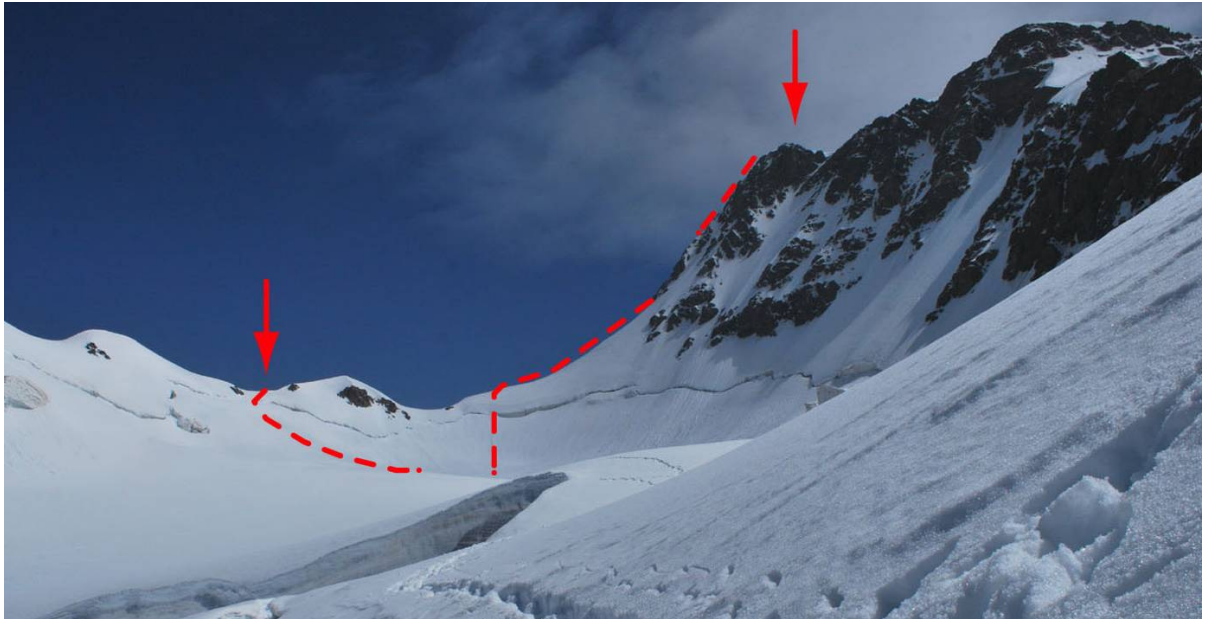
Nusprendžiame leisti tiesiai nuo šiaurinės viršūnės į perėją. 17.00 pirmą dvigubą virvę 20 m pakabiname ant rastos kilpos ir sniego kuluaru bei uolomis pasiekiamo kitą kabančią kilpą. Čia kabiname 45 m virvę ir leidžiamės truputį įstrižai į dešinę iki sniego/ledo šlaito. Išsitraukiame virvę per kilpą.

Nuotrauka 49. Pakilimas ant šiaurinės viršūnės

Nuotrauka 50. Karakolo viršūnėje (5281 m)

Nuotrauka 51. Nusileidimas nuo Karakolo viršūnės (4B alp, 5281 m) link V. Karakolo peties perėjos

Toliau ledo/sniego šlaitu pakabiname dar tris virves po 45 m. Iš šių, pirmą ir trečią paskutinis nulipa su apatine sauga. Vidurinę, kur daug ledo, nusitraukiame su išsisukančiu ledsriegiu. Toliau su sniegžengiais ryšiais nusileidžiame iki perėjos (Nuotrauka 51). Tiesa, balnas čia kitas, nei tas į kurį mes užlipome prieš pietus. Jis yra labiau į rytus ir aukštesnis. Po juo – didelis bergšrundas, bet mums pavyksta rasti sniego tiltą. Praėjus tiltą, sniegžengiais nužingsniuojame iki paliktų kuprinių 19.45. Skubiai ruošiame vakarienę, oras su pragiedruliais. Sutemsta, vienoje palapinėje švenčiam įkopimą į Karakolą ir šiaip sunkią, bet labai turiningą dieną.

Nuotrauka 52. Įkopimo į Karakolo viršūnę (4B alp., 5281 m) pietiniu gūbriu maršrutas

Rugpjūčio 6 d. (13 žygio diena)

Kadangi vakar sugulėme miegoti gan vėlai, budintysis keliasi 6.30. Valgom pusryčius, tvarkomės, diskutuojame.

Nusprendžiame nesileisti Terskej perėja, kuri buvo numatyta, kaip viena iš alternatyvų. Leisimės per Vilniaus Valstybiniam Universitetui – 400 metų perėją. Iki jos reikia šiek tiek pasileisti. Oras geras, labai šilta, sniegas visai sukežęs. Visų kojos jau daug dienų labai šlapios ir šala. Sunku įsivaizduoti, ką darytume be sniegžengių. Išeiname 9.30, besileidžiantis, mūsų laukia

Nuotrauka 53. Vaizdas nuo Karakolo viršūnės (4B alp., 5281 m) link VVU-400 m. perėjos (3A, 4800 m)

staigmena. Visas ledynas skersai perplyšęs dideliu plyšiu. Galima bandyti apeiti labai stačiu šlaitu per dešinę, tačiau nesimato ar jame irgi nėra plyšio (Nuotrauka 53). Be to, toje pusėje pastoviai čiuožia mikrolavinės. Pasirenkame variantą per kairę, toliau nuo pagrindinio gūbrio. Paeiname kiek gūbrių ir ryšiais bandome eiti per ledo/sniego tiltus. Tačiau Donatas kokius 4 m gilyn įkrenta į plyšį, kurio visai nesimato ir gan sėkmingai išstringa, tik kojas "užbetonuoja" šlapias sniegas. Po kiek laiko atsikrapštęs kojas, Donatas pats išlipa iš plyšio. Visa patirtis – gan nemaloni ir labai šlapia. Dar pasižvalgę ir nepamatę normalaus praėjimo varianto, nusprendžiame kabinti virvę kiek toliau ant šlaito per lygiausiai atrodančią vietą. Būtina paminėti, kad tie plyšiai yra labai netvarkingos krypties – išsikeroję zigzagais, bei gan stipriai užsnigti. Todėl neįmanoma suprasti kur galima tikėtis praeiti tiltais. Pirmiausiai pakabinam 30 m turėklą ant ledsriegių šlaitu į kairę, Toliau dar vienos virvės pagalba (40 m) nusileidžiame per užkimštą bergšrūdą ir per dar bent tris mažesnius plyšius sniego tiltais. Virvę išsitraukiame su išsisukančiu ledsriegiu (Nuotrauka 54).

Nuotrauka 54. Kelias nuo šturminės Karakolo viršūnės stovyklos link VVU-400 m. perėjos (3A, 4800 m)

VILNIAUS UNIVERSITETO ŽYGEIVIŲ KLUBAS

SAULĖTEKIO AL. 31, VILNIUS. EL. PAŠTAS: INFO@VUZK.LT. WWW.VUZK.LT

Toliau leidžiamės sniegžengiais iki stūksančios virš mūsų vertikalios uolos, kol nepasimato VVU-400 perėja. Čia 13.15 stojame pietų. Sivilinant saulei, išsiterpdome su primuso pagalba vandens, pavalgome pietus. Išeiname 14.45 ir pakilę sniego šlaitu 15.10 atsiduriame ant perėjos. Užtraukia rūkas – matomumas 20 m. Visai nesimato nei nusileidimo pradžios, nei paties šlaito. Labai šilta, pastoviai girdisi nedidelės lavinos. Nusprendžiame stoti nakvynei. Paeiname 50 m į pietus ir išsilyginame aikšteles. Rūkas pasitraukia po 17 val., pasiseka išžvalgyti nusileidimo variantus. Šiame sniego lauke turo be abejo nėra.

Rugpjūčio 7 d. (14 žygio diena) Vilniaus Valstybiniam Universitetui - 400 metų perėja (3A, 4800 m)

Ryte rūkas, matomumas geriausiai momentais 100 m. Išeiname 7.40. Gerai, kad vakar vakare buvo numatyta nusileidimo pradžia. Einame į labiausiai dešinėje esantį balnelį. Kol statumas iki 50°, leidžiamės ryšiais vis traversuodami į dešinę. Pirmą virvę kabiname sniego šlaite. Vėlgi, daug šlapio sniego. Netgi iškasus 1 m gylio duobę, nepasiseka surasti ledo. 50 m virve leidžiamės stačiu 60° šlaitu, kurio apačioje užkimštas bergšrundas.

Nuotrauka 55. Antroji virvė - nusileidimas per ledo kuluarą

Nuotrauka 56. Trečioji virvė – nusileidimas ledokryčiu

Taip pasiekiamo palėkštėjimą. Paskutinis, pusę virvės pasileidžia su apatine sauga, o kitą pusę nusileidžia, įsukęs išsisukantį ledsriegį. Rūkas kiek prasisklaido, tačiau apačioje esančio ledyno vis tiek nesimato. Toliau 150 m pasileidžiame ryšiais 45° statumo sniego šlaitu iki ledo serakų, tarp kurių randame pralūžusį 2-3 m pločio kuluarą (Nuotrauka 55). Jame ant ledkirčio kabiname antrą virvę. Statumas nuo 55° iki 80°. Nulipimas gan patogus, todėl paskutinis be kuprinės nusileidžia su apatine sauga. Vėl ryšiais apie 200 m atstumą pasileidžiame žemyn (šlaitas iki 45° statumo) iki paskutinio šios perėjos šlaito pastatėjimo. Čia kabiname trečią ir paskutinę virvę, kuri išveda į lavinų pėdsakus (Nuotrauka 56). Paskutinis leidžiasi Juras su apatine sauga ir kuprine. Likus 5 m iki saugos stoties, jam užstringa koja ir kuprinė pradeda laužti atgal. Tada Juras atsikrato kuprinės, kuri 50 m rieda šlaitu, švaistydama daiktus iš viršutinės kišenės. Daugumą jų pasiseka surinkti, tačiau nerandame vieno ledsriegio su karabinu.

Nuotrauka 57. VVU-400 m. perėjos (3A, 4800 m) vaizdas nuo vakarinės Karakolo keteros

Baigiame leistis nuo perėjos pakilimo ~11 val. (Nuotrauka 57). Toliau susirišame ir kairiu ledyno pakraščiu leidžiamės žemyn. Ledynas pradžioje uždaras, o po to visai atviras. Dešinėje ir centre ledokrytis, o kairys šonas pagal aprašymus ir sprendžiant iš akmenų kiekio ant ledyno, stipriai apšaudomas akmenimis nuo kairėje esančio apledėjusio staus uolinės viršūnės šlaito. Kadangi vis dar tvyro rūkas ir šalta, akmenys beveik nekrenta. Nusprendžiame praeiti kairiu pakraščiu kiek galima toliau nuo akmeningo šlaito. Judame greitai, tenka apeidinėti plyšius, aišku einame su katėmis. Gale ant pastatėjimo (45°) pakabiname vieną virvę. Paskutinis nulipa tritakčiu su apatine sauga (Nuotrauka 58). Toliau per kelias minutes nupėdinam iki lėkštaus ledyno. Nusiimame apraišus, kates ir morenomis nueiname iki kišenės su žolyte, kur sustojame 13.30 pietums.

Nuotrauka 58. Paskutinė virvė nusileidžiant nuo VVU-400 m. perėjos (3A, 4800 m).
Išėjimas ant lygaus ledyno

VILNIAUS UNIVERSITETO ŽYGEIVIŲ KLUBAS

SAULĖTEKIO AL. 31, VILNIUS. EL. PAŠTAS: INFO@VUZK.LT. WWW.VUZK.LT

Lyja lietus. Kristina stipriai kosi. Visus slogiai veikia pastoviai šlapios ir šaltos kojos. Nusprendžiame netraversuoti Arčalytor ledynu, o leistis Ailanyš slėniu iki miško zonos. Visą laiką lyjant lietui, nusileidžiame beveik iki Arčalytor intako, prie kurio skaidrios tėkmės septintą valandą ant žolės miške stojame nakvynei. Nestipriai lyja, kūrename laužą, šnekučiuojamės. Kristinai susišildžius kojas ir atsigėrus daug karštų skysčių, kosulys praeina. Nueiname miegoti apie 23 valandą.

Rugpjūčio 8 d. (15 žygio diena)

Ryte gražus oras. Neskubėdami keliamės ir po truputį džiovinamės daiktus. Aišku, išsidžiovinti batus, nėra vilties. Pailsėję ir pasidžiovinę, išename 13 val. Pereiname Arčalytor upę akmenimis ir bandome neryškiu taku eiti jo dešiniuoju krantu. Slėnis labai drėgnas, žalias ir gražus. Visur pilna gyvybės, tarsi atsidūrėme viename iš Miyazaki filmų. Kartais tenka brautis, kaip per džungles. Takelis pradeda kilti aukštyn ir dingsta, pasimato, kad virš miško zonos yra pakankamai lėkšti, žole apžėlę šlaitai. Braunamės per tujų ar arčios krūmus tiesiai aukštyn, kas su tam tikru vargu mums pavyksta. Išename į gan ryškų taką. Greičiausiai nuo santakos į šiuos laukus veda geresnis takas. Dar paėję taku ir užkilę iki 3000 m aukščio, 14.30 stojame pietums. Vanduo Arčalytor upėje neįtikėtinais švarus. 15.45 einame taku toliau, kai kairėje pasimato žali gūbriai, kylame jais aukštyn, prisilaikydami kairės. Užlipome į mažą, suspaustą tarp stačių uolų slėniuką, kairiau Arčalytor ledyno. Čia, kur upeliukas (kuris nėra pažymėtas 0,5 km topografiniame žemėlapyje) išteka iš morenos, žalioje pievelėje stojame 18.30 nakvynei. Vakare ir naktį lynoja.

Rugpjūčio 9 d. (16 žygio diena) Šoninė Arčalytor perėja (1B, 3880 m), Gedimino Akstino viršūnė (2A alp., 4345 m) ir Šiaurinė Arčalytor perėja (2A, 4200 m)

Išename 7.40. Kylame morena, dešiniu kraštu (ėjimo prasme). Morenomis nutraversuojame link Šoninės Arčalytor perėjos pakilimo šlaito, kuris daugiausia snieginis (Nuotrauka 59). Juo kylame į žemiausią ir plačiausią balną. Turbūt, galimas kitas priėjimas prie perėjos, vedantis morenų sangrūdų centru. Viršutinėje, pastatėjusioje iki 60°, snieginio šlaito dalyje užsidedam kates ir 9.40 mes jau ant perėjos. Žvalgome nusileidimą ir 100 m kairiau randame apie 45° statumo kuluarą užgrūstą akmenimis, vedantį iki pat apačioje esančio nuobiryno (Nuotrauka 60). Ant perėjos turo nerandame. 10 val. glaudžiai vorele kuluaru pradėdame leistis nuo perėjos. Akmenys juda, tačiau mums pasiseka vienas ant kito jų nenumesti. Per pusę valandos nusileidžiame ant nuobiryno. Traversuojame nuobiryną kairėn apačion link Arčalytor ledyno ir per 5 min jį pasiekiamo. Užsidedame kates ir einame gan lygiu atviru ledynu aukštyn. Prieš ledyno pastatėjimą sustojame poilsio. Puikiai matosi Gedimino Akstino viršūnė ir beveik visas šiaurinės Arčalytor perėjos pakilimo kelias (Nuotrauka 61). Stačiausią ledyno dalį apeiname iš dešinės, nors akivaizdžiai tai galima padaryti ir iš kairės.

Nuotrauka 59. Pakilimas link Šoninės Arčalytor perėjos (1B, 3880 m)

Nuotrauka 60. Nusileidimas nuo Šoninės Arčalytor perėjos (1B, 3880 m)

Nuotrauka 61. Priėjimas iki Šiaurinės Arčalytor perėjos (2B, 4200 m) ir G. Akstino (2A alp., 4345 m) viršūnės

Iki šiol buvęs gražus oras pradeda rauttis. Virš pastatėjimo, apėjus plyšius, ledynas tampa uždaras. Mes užsidedame apraišus, susirišame ir pradžioje einame, o toliau ryšiais lipame į perėjos šlaitą (Nuotrauka 62). Šlaitas snieginis, pradžioje 30°, o viduryje apie 50° statumo. Šioje vietoje įsukame ledsriegį pakaitinei saugai. Aukščiau išlėkštėjęs šlaitas veda iki pat perėjos. Tačiau mes 13.50 po pat Akstino viršūne stojame pietų.

Nuotrauka 62. Pakilimas iki Šiaurinės Arčalytor perėjos (2B, 4200 m) ir G. Akstino (alp. 2A, 4345 m) viršūnės

Pradedama snyguriuoti. 14.40 išeiname ryšiais į viršūnę. Lipame kairiau esančiu snieginiumi iki 50° statumo kuluaru. Sniege išsimuša geros pėdos/laiptai. Netrukus užlipame ant gūbrio ir toliau sniego/ledo šlaitu palei uolas ryšiais užlipame į viršūnę. (Nuotrauka 63) Visas lipimas užima 30 min. Gūbrio statumas varijuoja nuo 45° iki 60°. Viršūnėje ieškome artefaktų ir fotografuojamės. Nežiūrint, kad oras bjaurus, smagu ir kiek liūdna, nes tai mūsų paskutinė šio žygio viršūnė. Per 15 min nusileidžiame iki savo kuprinių.

15.50 oras visai subjūra, per 10 min ryšiais išeiname ant perėjos. Perėja centre balno. Čia randame turą su rašteliu. Nedelsdami pradėdam leisti žemyn. Pradžioje tritakčiu leidžiamės snieginiumi šlaitu, po to snieginiumi kuluaru iki didelės akmenimis nubarstytos lentynos. Šen bei ten kabo nusileidimo kilpos. Mes kabiname savo kilpą toje vietoje, kur nusileidimas trumpiausias. Pirmas etapas – 25 m. Paskutinis nusileidžia dviguba virve. Tada kabiname ant rastos kilpos dar viena 45 m virvę ir pasiekiamė statų nuobiryną, kuriuo 100 m pasileidus pėsčiomis pasiekiamė ledyną. Paskutinis panaudodamas abi virves, nusileidžia dviguba virve ir abi išsitraukia. Per leidimosi laiką oras sužvėrėja,

Nuotrauka 63. Pakilimas į G. Akstino (2A alp., 4345 m) viršūnę

VILNIAUS UNIVERSITETO ŽYGEIVIŲ KLUBAS

SAULĖTEKIO AL. 31, VILNIUS. EL. PAŠTAS: INFO@VUZK.LT. WWW.VUZK.LT

beria kruopos, trankosi griaustinis, pučia stiprus vėjas, matomumas iki 150 m. 18.00 susirišam ir per uždara ledyną leidžiamės žemyn. Tenka apčiuopomis ieškoti plyšių, nors Juras kelis kartus įsmunka, laimei niekas rimtai neįstringa. Per 45 min pasiekiamo moreną. Kiek atsikvėpę, einame/leidžiamės morenomis iki žalios kišenės Pasaka (Skazka). Čia labai gražiai sninga didelėmis sniegėmis, kaip žiemos pasakoje. Visur teka arba stovi vanduo, kas nebūdinga šiam laikotarpiui. Žolės šlaitais leidžiamės toliau. Eiti per šlapiu sniegu apsnigtą žolę – nauja patirtis, neįtikėtina slidu. Galų gale išeiname į morenos gūbrį, kurio viršumi takelis veda kairėn. Juo ir žingsniuojame. netrukus takelis pasuka žemyn, link Ontor ledyno. Snigimas labai nuosekliai pereina į lietu. Netoli Ontor ledyno liežuvio galo takelis dingsta ir mes nuobirynais nusileidžiame tiesiai ant ledyno. Eiti nėra labai patogiu, nes tenka eiti šlaitu ir paviršius labai grublėtas. Kaip bebūtų, pradėjo temti ir eiti morena nebe saugu. Ant ledyno dėl baltos spalvos bent jau matosi, kur statyti kojas. Paėję puskilometrį, nulipame nuo ledyno ir dvi minutes paėję liekamąja morena jau pažįstamose aikštelėse stojam nakvynei. Laikas jau gana vėlus – 20.10. Stipriai lyja.

Rugpjūčio 10 d. (17 žygio diena)

Atsikeliame kaip visada ir, negalėdami patikėti puikiu oru, neskubėdami susitvarkome. Paskambiname Chaninui ir susitariame, kad mus pasitiktų apie pietus alpinistų stovykloje. Išeiname 8.20 ir gana greitu žingsniu patraukiame taku žemyn. Pakeliui dar greitai išsimaudome paskutiniame ežeriuke, nuo kurio dar matosi senelis Karakolas. Šiam kartui su juo atsiveikiname ir pasukame žemyn už gūbrio į mišką. Pakeliui dar paskiname čiborelių ir 13.30 visi susirenkame alpinistų stovykloje. Čia mūsų jau laukia Chanino UAZ automobilis su vairuotoju “Ryžyj”. Šiuo transportu ir parvažiuojam į Chanino “bazę” Karakole.

Karakole išsimaudome duše, skutamės (aišku ne visi) ir džiovinamės visus savo daiktus. Vakare nueiname į restoraną “Ruslan”, kuriame šauniai pavakarienuojame. 22.20 autobusiuku išriedame link Biškeko oro uosto. Daugelis pakeliui miega, nors ir baisiai krato. Jausmas geras – pabaigėm tikrai šaunų žygį!

5. Išvados ir rekomendacijos

Santrauka. Mūsų grupė praėjo maršrutą Terskej-Alatau kalnagūbrio Centrinio Tian-Šanio dalyje, kurio metu sėkmingai įveikėme dešimt perėjų: dvi 3A*, vieną 3A, tris 2B, tris 2A ir vieną 1B, bei įkopėme į penkias viršūnes: Lietuvos Tūkstantmečio, Žalgirio, Džigito, Karakolo ir Gedimino Akstino. Maršrutą sudarė du ratukai centrinėje Terskej-Alatau dalyje, kurių metu mes pabuvojom ant Aksu sienos bei ant dviejų aukščiausių rajono viršūnių: Džigito ir Karakolo. Šiame žygyje visiems dalyviams pavyko sėkmingai aklimatizuotis, išvengiant stiprių nemalonių pojūčių. Pasinaudodami mūsų grupės kompaktiškumu (tik penki dalyviai), solidžia patirtimi ir geru techniniu pasiruošimu, daugelį techniškai sudėtingų etapų mes praėjome/pralipome ne tvirtindami turėklus, bet alpiniu būdu: dviem ryšiais, tokiu būdu mes sutalpėme nemažai laiko. Per palyginus trumpą laiką mums pavyko įveikti daug techniškai įdomių ir sudėtingų elementų, taip pat įlipti net į penkias viršūnes, kas yra novatoriška kalnų žygiui.

Žygio planas. Terskej-Alatau rajonas yra labai kompaktiškas su dideliu įvairaus sudėtingumo perėjų skaičiumi. Tai leido mums pradiname žygio plane numatyti keletą atsarginių maršruto variantų. Žygio metu mes praktiškai įgyvendinome pagrindinį planą. Reikia paminėti, kad stipriausiame iš variantų buvo numatytas nusileidimas ir nuo Terskej (3B) perėjos. Dėl blogų oro sąlygų bei laiko stokos, mes nusprendėme nesileisti šia perėja, o vietoje jos pasirinkome VVU-400 (3A) perėją.

VILNIAUS UNIVERSITETO ŽYGEIVIŲ KLUBAS

SAULĖTEKIO AL. 31, VILNIUS. EL. PAŠTAS: INFO@VUZK.LT. WWW.VUZK.LT

Bendros pastabos ir rekomendacijos. Oro sąlygos Centrinio Tian-Šanio dalyje yra, kaip taisyklė, prastos. Dažniausiai oras smarkiai pablogėja antroje dienos pusėje, nors pasitaikė dienų, kai oras buvo labai blogas nuo pat ryto. Šie metai dar pasižymėjo ir neįprastai dideliu kiekiu labai šlapio sniego. Dėl to kai kurių žygio elementų sudėtingumas padidėjo (nes reikėjo ištiesai minti pėdas), o kai kurių palengvėjo, nes kai kurie įprastais metais lediniai šlaitai buvo padengti storu sniego sluoksniu. Nors ir sniego buvo labai daug, ypatingo lavininio pavojaus nebuvo, nes pastoviai šiltos oro sąlygos neleido susiformuoti laviniams lakštams. Visos lavinos, kurias teko stebėti, buvo mažos apimties. Ganėtinai šiltas oras turėjo ir neigiamų pasekmių - visą žygį mums teko klampoti šlapiame sniege. Sniegžengiai suvaidino neįkainojamą rolę, be jų mums turbūt nebūtų pavykę įveikti bent trečdalis žygio. Taigi, pagrindinė rekomendacija einant sudėtingą žygį Terskej-Alatau rajone būtų būtinai pasiimti sniegžengius, kas leistų sutaupyti daug laiko ir jėgų. Dėl pastovaus klampojimo šlapiame sniege visų dalyvių batai anksčiau ar vėliau kiaurai peršlapo, dėl to kojos pastoviai šalo. Nepadėjo ir tai, kad visų žygeivių batai buvo geros kokybės su Gore-Tex membrana.

Einant techniškai sudėtingą žygį šiame rajone, ypatingai dėl nepastovių oro sąlygų, patartina visiems grupės dalyviams įgyti stiprų fizinį bei psichologinį pasirengimą.

